Należytość pocztowa opłacona ryczałtowo. Cena pojedyńczego numeru 20 groszy.

WYZWOLENIE SPOŁECZNE

Organ Polskiej Partji Socjalistycznej.

Pismo polityczne, społeczne, rolnicze i oświatowe. — Wychodzi dwa razy w miesiącu.

Prenumerata na kwartał 3·— zł.
— Konto Polskiej Pocztowej Kasy Oszczędności Nr. 148.338. —
Wydawca: Okręgowy Komitet P. P. S. w Białej.

Numer pojed. wszędzie 20 groszy

Adres Redakcji i Administracji oraz Biura bezpłatnej porady prawnej
Biała, ul. Komorowicka 4.
Nr. telefonu 1055. Godziny przyjęć od 3 do 6 popołudniu.

Nr. 11—12. **Biała, dnia 22 marca 1931 r.** **Rok XIV.**

Nowy zamach na prawa i kieszenie klasy robotniczej gotują prystorjanie.

Część III artykułu 43 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby powiada, iż szpitale publiczne i inne zakłady lecznicze państwowe lub komunalne obowiązane są przyjmować t. j. pielęgnować i leczyć chorych członków Kasy Chorych za **połowę** kosztów własnych. Już w poprzednim Sejmie stronnictwa włościańskie przeprowadziły w komisji ochrony pracy wniosek, skreślający to postanowienie ustawy. Jedynie na żądanie rządu dołączono wówczas dodatek, iż ustawa zawierająca powyższą zmianę miałaby zacząć obowiązywać dopiero od chwili wejścia w życie innej ustawy, zapewniającej Kasom Chorych możliwość pokrycia w całości nowych wydatków, ponoszonych na opłaty szpitalne, nie później jednak jak z dniem 1 kwietnia 1931 r. Sprawozdanie o tem komisji ochrony pracy leżało już wydrukowane na stolikach Sejmu, gdy Sejm został odroczony a potem rozwiązany. Owóż obecnie posłowie Langer i Bogusławski w imieniu klubu chłopskiego ponowili ten wniosek i dnia 3 marca br. komisja ochrony pracy gotowa była przyjąć bez przeciągłej dyskusji odpowiednie sprawozdanie posła Langera, gdy niespodziewanie zabrał głos reprezentant rządu dyrektor departamentu p. Drecki, oświadczając: Rząd prosi o odroczenie. Przygotowuje on bowiem nowelę do ustawy, w której obmyślane będą środki finansowe na pokrycie tych nowych wydatków, wynoszących blisko 20 miljonów złotych rocznie.

W dyskusji posłowie Pawłowski, Bogusławski, Rymar i tow. Reger przypominali, że rząd już przed rokiem zupełnie to samo obiecywał, jak wiecznie obiecuje scalenie ubezpieczeń, chleb dla starców i sierót, lecz nigdy terminowych przyrzeczeń nie dotrzymuje, uważając Sejm widocznie za piąte koło u wozu, z którem liczyć się nie trzeba. Mimo to zgodzono się na odroczenie, ale tylko do 17 marca, zapowiadając, iż w przeciwnym razie komisja przystąpi do samodzielnego uchwalenia wniosków.

Zabrawszy ponownie głos — w toku tej dyskusji p. dyrektor Drecki zapowiedział, iż projekt rządowy przewiduje, że na pokrycie wynikłych wydatków finanse znajdą się przez różne oszczędności, a zwłaszcza tą drogą, **że ubezpieczeni w Kasach Chorych płacić będą musieli za pobierane leki.** Będzie to niewątpliwie groźny i dotkliwy zamach na jedną z najważniejszych zdobyczy socjalnych klasy robotniczej.

———

Położenie szkolnictwa powszechnego w woj. Krakowskiem.

W województwie Krakowskiem daje się silnie odczuć wzmagający się przyrost dzieci w wieku szkolnym. W latach 1929—32 przybywa bowiem około 100.000 dzieci z przyrostu. Na ich pomieszczenie należałoby w tym czasie zbudować około 22.000 izb — i dostarczyć około 1500 nauczycieli.

Wobec niepodejmowania na skalę potrzeb zakrojonej akcji budowy i oszczędności czynionych w budżecie państwowym na etatach nauczycielskich, już w bieżącym roku zarysowało się poważnie niebezpieczeństwo, grożące oświacie powszechnej. Z szeregu miejscowości otrzymujemy dane o braku miejsc w szkołach.

W powiecie chrzanowskim w gminie Jaworzno nie przyjęto w bież. roku szkolnym — 175 dzieci w trzech szkołach. **W powiecie Jasło** nie przyjęto 120 dzieci. W 3-ech szkołach pow. **Pilzneńskiego** — 125 dzieci.

W 4-ech szkołach **pow. Gorlice** nie przyjęto 94 dzieci. **W Nowym Sączu** nie uczęszcza do szkół 923 dzieci i to jedynie z roczników 1922, 1923 i 1924. W 8 szkołach tego powiatu nie przyjęto 548 dzieci.

W pow. Ropczyce w 5-ciu szkołach nie przyjęto 148 dzieci, a **w powiecie Żywiec** — w 15 szkołach 314 dzieci.

W powiecie Tarnów z braku miejsc i nauczycieli nie przyjęto do szkół połowę dzieci z rocznika 1923.

Towarzyszom, przyjaciołom kochanym i organizacjom, za okazanie tyle miłości dla męża i ojca naszego, tyle serca dla nas, przekonani mocno, że strata ta okropna jest wspólną Waszą i naszą, że skuwa nas mocniej z Wami, za wszystko dziękujemy.

Hermina Diamandowa
z córkami i synen.

Lwów, dnia 4 marca 1931.

Ożywić ruch budowlany!

Wiosna nadchodzi, a czynniki rządowe nie wykazują najmniejszego zainteresowania sprawą ruchu budowlanego!

W przemyśle budowlanym nie widać najmniejszych przygotowań w kierunku rozpoczęcia sezonu budowlanego! Nie budują ani miasta, ani gminy, ani osoby prywatne, niewystarczające kredyty Banku Gospodarstwa Krajowego z Funduszu rozbudowy nie stoją w żadnym stosunku do istotnych potrzeb.

Klęska mieszkaniowa staje się coraz bardziej groźna, bezrobocie idzie naprzód w szalonem tempie, a czynniki, które wzięły na siebie rządzenie krajem, nie starają się opanować sytuacji. Uruchomienie robót budowlanych mogłoby choć w części zapobiedz bezrobociu, ożywić pokrewne gałęzie przemysłu, lecz nad temi sprawami przechodzi się do porządku, jakby one nie były tem, co najważniejsze!

A wiosna się zbliża! Bezrobotni wyciągają ręce po pracę!

———

O 40-godz. tydzień pracy.

Wniosek Zw. P. P. S. w Sejmie.

Na posiedzeniu Sejmu w dniu 13 marca br. posłowie P. P. S. złożyli wniosek o wprowadzenie 40-godzinnego tygodnia pracy, oraz 6-godzinnej szychty w przedsiębiorstwach o nieustannym ruchu. Dla górników normuje się czas pracy w ten sposób, że oblicza się go łącznie dla całej załogi, t. j. od spuszczenia pierwszej klatki, do wydobycia ostatniej klatki przy wyjeździe. Projekt przewiduje, że przez wprowadzenie tego tygodnia zarobki tygodniowe robotników nie mogą ulec zmianie.

———

II. Pr. 3/31.

Sąd okręgowy w Wadowicach w sprawie prasowej czasopisma „Wyzwolenie Społeczne“ na posiedzeniu niejawnem dnia 9 marca 1931 po wysłuchaniu wniosku prokuratora

postanawia:

I. 1) Treść artykułu zamieszczonego na sronie 2 pod napisem „Przeciw dyktaturze — za demokracją“ od słów: „zgromadzeni uroczyście protestują“ do ustępu zaczynającego się od słów „zebrani wypowiadają się“ zawiera znamiona występku z § 300, 308, 310 uk.

2) Treść artykułu, zamieszczonego na stronie 2 pod napisem „Wnioski P. P. S. w Sejmie“ od słów „Wybory te“ do słów: objawy woli obywateli“ zawiera znamiona występku z § §: 491, 493 uk. i art. V. ust. z 17/12 1862 Nr. 8, Dz. u. p. ex 1863.

II 3) Zatwierdza się konfiskatę powyższych artykułów zarządzoną przez p. Starostę bialskiego i Prokuratora Sądu okręgowego w Wadowicach.

III. Zakazuje się dalszego rozszerzania skonfiskowanej treści powyższych artyłułów.

IV. Zakaz ten ma być ogłoszony w dzienniku urzędowym i w przepisanej formie w najbliższym numerze czasopisma „Wyzwolenie Społeczne“.

V. Cały nakład skonfiskowanego pisma ma być zniszczony.

Uzasadnienie.

W artykule ad 1/ usiłuje autor drogą prasy przez łżenie, nieprawdziwe twierdzenia i przekręcania faktów poniżyć zarządzenia władz, a w szczególności zarządzenia w sprawie wyborów, w sprawie posłów uwięzionych w Brześciu nad Bugiem, oraz w sprawie Małopolski Wschodniej — podburzyć do nienawiści i wzgardy przeciw Rządowi i władzom państwowym odnośnie do ich urzędowania, zarzucając im stosowanie nieusprawiedliwionych represyi, a w końcowym ustępie tego artykułu rozszerza w prasie nieprawdziwą, niepokojącą bezpieczeństwo publiczne, nie mając dostatecznej podstawy wierzyć w jej prawdziwość.

Czyn ten uzasadnia znamiona występku z § § 300, 308 i 310 uk.

W artykule ad 2/ autor obwinia w prasie władze administracyjne w Państwie, a zatem władzę publiczną bez przytoczenia pewnycų faktów o pogardliwe przymioty i pogardliwy sposób myślenia.

Czyn ten uzasadnia znamiona występku z § § 491, 493 uk. i art. V. ustawy z dnia 17 grudnia 1862 Nr. 8/63 Du. u. p.

Sąd okręgowy w Wadowicach.

Przewodniczący: Dr. E. Geisler mp.
Protokulant: apl. Z. Piwowarczyk mp.

Za zgodność:
(podpis nieczytelny)

———

300.000 zł. odprawy i 5000 zł. miesięcznej emerytury.

Tyle otrzymał p. Kiedroń, generalny dyrektor „Huty Królewskiej“ i „Laury“.

W ten sposób tworzą się u nas t. zw. koszta **produkcji.**

„Gazeta Robotnicza“ donosi, że generalny dyrektor „Huty Królewskiej“ i „Laury“, p. Kiedroń, b. minister przemysłu i handlu, ustępuje ze stanowiska dyrektora.

Otrzymuje on — po pięciu zaledwie latach działalności w „Królewskiej Hucie“ — ni mniej, ni więcej, tylko 300.000 złotych odprawy, oraz 5 tysięcy złotych miesięcznej emerytury!!...

P. Kiedroń należy do tych, którzy domagali się nieraz zmniejszenia **świadczeń socjalnych,** niszczących rzekomo same podstawy istnienia przemysłu.

A pensje innych dyrektorów? Sięgają one wręcz **zawrotnych sum** do kilkudziesięciu tysięcy złotych miesięcznie.

Czyżby nie należało pomyśleć przedewszystkiem o **rzeczywistej obniżce** takich pensji, zamiast skarżyć się na świadczenia socjalne i na... „wysokość“ groszowych zarobków robotniczych?

I oto Zarząd **Związku pracodawców górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego** „polecił“ zarządom wszystkich przedsiębiorstw, by obniżyły z dn. 1 kwietnia dochody członków dyrekcji i najwyższych urzędników (t. zw. pozataryfowych) o **5% do 10%**; przecie taka obniżka przy takich pensjach i odprawach niema najmniejszego znaczenia! Mamy do czynienia z **demagogiczną szopką,** a chodzi o przecięcie wrzodu, który zatruwa całe życie gospodarcze Polski.

———

Znamienny proces.

SKAZANIE TOW. POSŁA CZAPIŃSKIEGO.

W sobotę, 14 bm. przed Sądem Grodzkim w Myślenicach (Małopolska Zach.) odbyła się rozprawa przeciwko tow. posłowi **K. Czapińskiemu.**

Chodziło mianowicie o przemówienie, wygłoszone w okresie przedwyborczym w Myślenicach na konferencji powiatowej, zwołanej **za zaproszeniami**, a składającej się przeważnie z chłopów-piastowców; konferencja odbywała się pod przewodnictwem b. senatora Andrzeja Średniawskiego. Mimo poufnego charakteru konferencji było obecnych paru policjantów, którzy sporządzili odpowiednie „doniesienia".

Treść aktu oskarżenia jest wysoce **znamienna** i pokazuje, do czego już doszliśmy w Niepodległej Polsce. Niegromotny policjant przekręcał słowa prelegenta w komiczny sposób, ale nawet i w tym przekręconym stanie nie mogą dać powodu do najmniejszego oskarżenia w praworządnem państwie.

Akt oskarżenia zawiera cztery inkryminowane ustępy z przemówienia tow. posła Czapińskiego. Wszystkie cztery zostały należycie i dokładnie sprostowane w toku rozprawy przez oskarżonego.

Pierwszy ustęp powiada, iż oskarżony powiedział, że „rządy sanacyjne odsuwają chłopów i robotników od warsztatów pracy". Oskarżony wyjaśnia, iż chodziło o warsztat pracy państwowej, ustawodawczej. Świadkowie to potwierdzili.

Drugi ustęp powiada, iż tow. Czapiński oświadczył, że w roku 1927/28 budżet był przekroczony o 6 (?) miljonów. Oskarżony potwierdził, iż to powiedział z tem, że chodziło nie o 6, lecz o blisko 600 miljonów, co zresztą jest rzeczą powszechnie znaną i właśnie w Sejmie dopiero teraz legalizowaną.

Trzeci ustęp aktu oskarżenia zarzuca tow. posłowi, iż powiedział, że podatnicy będą płacić 400 złotych podatku od 10.000 wartości majątku. Oskarżony wyjaśnia, iż chodziło tu o projekt podatku t. zw. stałego majątkowego, wniesiony na wiosnę r. 1928 przez min. skarbu Czechowicza i przewidujący istotnie podatek w wysokości 4 do 5% od wartości.

Wreszcie w czwartym ustępie aktu oskarżenia zarzuca się podsądnemu, iż powiedział, że jeśli „ci panowie (kandydaci z listy sanacyjnej) dojdą do władzy, zrujnują Państwo". Oskarżony stwierdził, że tego ustępu nie wypowiedział, ale gdyby nawet wypowiedział, to i tak miał prawo to powiedzieć w polemice z politycznym przeciwnikiem w okresie przedwyborczym. Wszak Konstytucja zezwala i musi zezwolić na swobodę polemiki z listą innych kandydatów wyborczych.

Ten akt oskarżenia jest tak osobliwy i tak znamienny dla dzisiejszych stosunków, że niewątpliwie stanie się jednym z ciekawszych dokumentów politycznych naszych czasów.

Sędzia przesłuchał dwu świadków, z których jeden oświadczył, że już nie pamięta, co się gadało, a drugi naogół potwierdził to, co zeznawał oskarżony. Tylko trzeci świadek, mianowicie policjant, który był autorem niegramotnego doniesienia, upierał się przy swoim tekście.

Sąd odrzucił wniosek obrony, zmierzający do wezwania na świadka przewodniczącego i zwołującego konferencję p. Andrzeja Średniawskiego.

Obronę wnosił tow. Mg. Zygmunt Gross. Oskarżony kilkakrotnie zabierał głos, wyjaśniając prawdziwy sens inkryminowanych ustępów przemówienia.

Na sali zabrała się liczna grupa publiczności, miejscowych adwokatów; uważnie przysłuchiwał się także p. prezydent sądu...

W rezultacie tow. poseł Czapiński został skazany na 15 dni aresztu z zawieszeniem kary na lat 5.

Oczywista, sprawa jeszcze nie jest skończona. Zobaczymy, co powiedzą dalsze instancje.

———

Opozycja przeciw ministrowi Michałowskiemu.

W sobotę, dnia 7 marca br. na posiedzeniu Senatu w czasie dyskusji nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości senator tow. **Dr. Kopciński** złożył w imieniu P. P. S. i N. P. R. następujące oświadczenie:

„Nie będziemy brali udziału w debacie nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości. Fakt, że ministrem sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej jest p. Michałowski, prokurator w sprawie Brześcia, mówi sam za siebie. Rola, jaką p. Michałowski odegrał w stosunku do więźniów brzeskich w jesieni ubiegłego roku, jego wywiady prasowe poręczające, że wszystko jest w najlepszym porządku, to samo wystarczyłoby już dla uzasadnienia naszego stanowiska. Ale p. Michałowski posunął się dalej. W toku dyskusji sejmowej nad sprawą Brześcia nie odparł ani jednego z pośród strasznych oskarżeń, skierowanych przeciwko niemu jako ówczesnemu przedstawicielowi nadzoru prokuratorskiego, odsyłał natomiast więźniów brzeskich do sądu, celem dochodzenia przez nich krzywdy. Gdy zaś rozprawa przed sądem grodzkim w Bygdoszczy mogłaby wreszcie doprowadzić do bezstronnego i rzeczowego wyświetlenia **hańby brzeskiej, dopuścił do postawienia wniosku wbrew opinji sądu okręgowego w Bydgoszczy** o przekazanie sprawy innemu sądowi. W tych warunkach dyskusja nad budżetem ministerstwa, którem kieruje p. Michałowski, **traci dla nas wszelkie znaczenie**, staje się **niemożliwą ze stanowiska moralnego.** Ograniczamy się więc **do złożenia w obliczu Polski protestu przeciwko temu, że p. Michałowski, prokurator sprawy brzeskiej, reprezentuje w tej chwili sprawiedliwość Rzeczypospolitej".**

Okres „radosnej" twórczości.

Jaką przepowiada przyszłość minister Skarbu Matuszewski.

Na posiedzeniu Sejmu w czasie obrad nad budżetem p. minister Matuszewski, na wywody opozycji, że budżet nie jest realny, odpowiadał w ten sposób, że opozycja usiłuje w ten sposób szkodzić Polsce (!?). Upłynęło kilka tygodni i p. minister Matuszewski stanął przed Senatem i w tej samej sprawie stwierdził sam, że

budżet tegoroczny zostanie zamknięty deficytem, w wysokości około 50 miljonów złotych.

Deficyt ten p. minister zamierza pokryć z rezerw kasowych. Gorzej przedstawia się — zdaniem p. ministra — budżet przyszłoroczny, t. j. na rok 1931/32. P. Matuszewski przewiduje **deficyt w wysokości około 300 miljonów (!!!).** Zamierza on pokryć go w następujący sposób: 200 miljonów — z obniżenia od dnia 1 lipca pensji pracowników państwowych; 20 miljonów oszczędności da mu nowa ustawa emerytalna; 30 miljonów — **przyniosą nowe podatki**, jak dodatek do podatku od uposażeń (9 miljonów), podatek od kart (6 miljonów) itd. Pozostałe 50 miljonów będzie można pokryć z rezerw kasowych.

Tak mówił minister rządu marszałka Piłsudskiego, po pięciu latach gospodarki sanacyjnej.

———

Z ruchu organizacyjnego.

Zgromadzenie w Andrychowie.

W niedzielę, dnia 15 marca br. odbyło się publiczne zgromadzenie w sali Domu Robotniczego w Andrychowie.

Referował tow. poseł **Czapiński**, który złożył obszerne sprawozdanie z działalności Klubu P. P. S. w Sejmie i Senacie. Następnie poddał rzeczowej krytyce obecną politykę Rządu wobec mas pracujących. W chwili gdy poseł Czapiński poruszył sprawę Brześcia zerwała się na sali burza protestów. Obecny na sali referendarz Starostwa wadowickiego mocno się tego przeląkł i po każdym okrzyku na sali zwracał się do przewodniczącego, by uspokoił (?) wiecujących.

Po przemówieniu tow. posła Czapińskiego uchwalono jednogłośnie następującą rezolucję:

„Zgromadzeni na wiecu w Andrychowie stwierdzają katastrofalny stan bezrobocia w miastach oraz coraz większą nędzę wsi; potępiają budżetową i podatkową politykę sanacji; piętnują hańbę Brzeską i inne objawy terorru; protestują przeciwko ustawie alkoholowej, oraz przeciwko reakcyjnemu projektowi konstytucji B. B.; żądają przywrócenia demokratycznego samorządu w Kasach Chorych; gminach i Radach powiatowych; wreszcie stwierdzają, że lud stoji na gruncie wolności i demokracji".

Zaznaczyć należy, że na sali było dużo osób, które przy wyborach głosowały na jedynkę. Od posła socjalistycznego dowiedzieli się, że za ten „radosny czyn" będą płacili nowe podatki. Wyszli ze zgromadzenia oburzeni na swoich mocodawców, którzy obiecywali im raj w chwili zwycięstwa. Zamiast tego mogą tylko wysyłać kartki na Maderę.

Bulowice.

W niedzielę, dnia 15 marca 1931 r. odbyło się w sali Kółka Rolniczego w Bulowicach publiczne zgromadzenie. Sala wypełniła się po brzegi robotnikami i chłopami miejscowymi, którzy z wielką uwagą wysłuchali referatu posła tow. **Czapińskiego.** Rezolucję odpowiednią (takiej samej treści jak w Andrychowie) uchwalono jednogłośnie. Zgromadzeni wyrazili prośbę do posła, by znowu odwiedził Bulowice.

Konferencja w Suchej.

W niedzielę, dnia 15 marca 1931 r. o godz. 10-tej przedpołudniem odbyła się w lokalu ZZK. w Suchej, pow. Żywiec, konferencja mężów zaufania P. P. S.

Zagaił konferencję i przewodniczył tow. Jaworski. Referował z ramienia OKR. PPS. w Białej tow. **Pysz,** który omówił przebieg wyborów i obecne położenie polityczne i gospodarcze Polski. W dyskusji przemawiali tow. tow. Bernaś, Kuczera i inni. Uchwalono jednogłośnie następującą rezolucję:

„Zgromadzeni na konferencji w Suchej przedstawiciele robotników i małorolnych chłopów z poszczególnych miejscowości pow. Makowskiego akceptują politykę Centralnego Komitetu P. P. S. i Zw. P. P. S. na terenie Sejmu i w kraju, wyrażając im podziękowanie za nieugiętą walkę w obronie prawa i wolności.

Zgromadzeni wyrażają pełne uznanie więźniom brzeskim, a w szczególności tow. Dr. Libermanowi, Barlickiemu, Ciołkoszowi i Duboisowi.

Zgromadzeni wyrażają hołd profesorom Uniwersytetu Jagiellońskiego za ich mężne wystąpienie w obronie praworządności w Polsce.

Zgromadzeni stwierdzają wreszcie, że za obecny stan gospodarczy w kraju odpowiedzialność ponoszą zwolennicy sanacji i klub B. B., który posiada absolutną większość w Sejmie, a nie przeciwdziała klęsce gospodarczej w kraju, ani też nic nie czyni celem zmniejszenia bezrobocia".

Po załatwieniu szeregu spraw organizacyjnych konferencję zakończono okrzykiem na cześć P. P. S.

Każdy robotnik, chłop małorolny i bezrolny, pracownik umysłowy, każdy człowiek pracy, powinien kupować, czytać, rozszerzać i kolportować w jak największej ilości — „Wyzwolenie Społeczne".

Śląsk Cieszyński.

KOŃCZYCE MAŁE. Liczne zgromadzenie odbyło się w gospodzie p. Chromika w niedzielę, dnia 1 marca. W sprawach gospodarczych, politycznych i bezrobocia przemawiał tow. Machej. W wyczerpującym referacie, trwającym przeszło półtora godziny objaśnił mowca przyczyny panującego zła, którego nawet bezpartyjna większość Sejmu usunąć nie jest w stanie, a przez swoią niemoc i „stanie na baczność", znacznie to zło powiększyła. Tylko lud posiadający siłę woli, posiadający silną organizację, będzie mógł uporać się z narastającemi trudnościami i ochroni Polskę i klasę robotniczą od upadku.

Po krótkiej dyskusji, w której zgromadzeni domagają się pracy i zasiłków dla bezrobotnych, wypłacenia pieniędzy z Kas sierocych, ubezpieczenia na starość, skrócenia dnia roboczego, uchwalili zgromadzeni jednogłośnie odpowiednią rezolucję, w której wyrażają również posłom socjalistycznym pełne zaufanie.

SPRAWY ORGANIZACYJNE. Komitety Miejscowe P. P. S. na Śląsku Cieszyńskim upraszamy o wysłanie sprawozdań dotyczących Kongresu na otrzymanych formularzach, o ile tego nie uczyniły w jesieni ubiegłego roku.

O. K. R. P. P. S. prosi również o przysłanie na adres tow. **Regera** sprawozdań z Walnych zgromadzeń Komitetów Miejscowych, z podaniem dokładnego adresu przewodniczącego, sekretarza i kasjera Komitetu.

Za OKR. PPS. w Cieszynie.

Reger Tadeusz sekretarz. **Machej Józef** zast. przewodn.

Tow. Zięba Roman.

W dniu 6 marca br. zmarł w Rabie Wyżnej, pow. Nowy Targ, członek Wiejskiej organizacji P. P. S. tow. **Zięba Roman.** Zmarły osierocił żonę i ośmioro dzieci.

Tow. Zięba Roman należał do organizacji socjalistycznej od piętnastu lat i odznaczał się wiernością dla idei i karnością organizacyjną. Złożony ciężką chorobą nie opuścił więcej łoża i przeniósł się w zaświaty.

Cześć Jego pamięci!

———

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu staje w obronie nietykalności poselskiej.

Dnia 2 marca r. b. odbyła się przed sądem przysięgłych w Nowym Sączu rozprawa przeciwko posłowi tow. Tadeuszowi **Regerowi**, oskarżonemu o występek z § 300 austr. u. k. (rozszerzanie nieprawdziwych wiadomości i podburzanie przeciwko władzom państwowym; za co wyznaczona jest kara aż do 6 miesięcy więzienia).

Według aktu oskarżenia strasznej tej zbrodni dopuścić się miał tow. poseł Reger na zgromadzeniu poselskiem sprawozdawczem w Ustroniu (Śląsk Ciesz.) dn. 22 VI 1930. Obecny na owem zgromadzeniu w ubraniu cywilnem, jako uczestnik, posterunkowy P. P., Franciszek **Ursoń**, dopiero w 14 dni później z pamięci spisał protokół i zrobił doniesienie do prokuratorji w Cieszynie. Gdy sędzia śledczy sprzeciwił się wytoczeniu formalnego śledztwa, Izba Radna Sądu Okręgowego w Cieszynie uchwaliła jednak śledztwo wytoczyć.

Przed sędzią śledczym oskarżony tow. **Reger** niczemu nie zaprzeczył, żadnych świadków nie powołał, oświadczając, że przeprowadzi dowód prawdy i będzie się bronił przed sądem.

Wobec tego Prokuratorja w Cieszynie wygotowała akt oskarżenia (który ogłosimy przy innej sposobności). Prokurator cieszyński p. Kolbusz nie dowierzał widocznie własnym siłom, ani potędze swoich argumentów, skoro na jego wniosek Sąd Najwyższy do przeprowadzenia rozprawy delegował Sąd Okręgowy w Nowym Sączu i tamtejszą ławę przysięgłych. Ale, zużyty już, ten sanacyjny pistolecik spalił odrazu na panewce.

Na rozprawie dnia 2 marca r. b. bowiem — po wylosowaniu ławy przysięgłych i odczytaniu już aktu oskarżenia — zabrał głos obrońca, adw. dr. Franciszek **Dohnalek**, który skromnie zaproponował odroczenie rozprawy z powołaniem się na art. 21 Konstytucji i art. 2 nowej procedury karnej. Oskarżony tow. Reger bowiem, w chwili popełnienia zarzuconego mu czynu, był posłem i obecnie jest znowuż posłem, a zatem nie może być sądzonym bez poprzedniego wydania go przez Sejm. — Oczywiście, prokurator sprzeciwił się temu wnioskowi, powołując się na ustęp 2 art. 21 Konstytucji, w którym jest mowa, że postępowanie karno-sądowe, wdrożone przeciwko posłowi przed uzyskaniem mandatu poselskiego, ulegnie **„na żądanie Sejmu** zawieszeniu aż do wygaśnięcia mandatu". Odpowiedział na te wywody prokuratora sam oskarżony, wskazując na wyraźny zupełnie przepis ust. 4 tegoż artykułu Konstytucji, który w sposób, niedopuszczający żadnego innego tłomaczenia, powiada wyraźnie, że przez cały czas trwania mandatu posłowie nie mogą być pociągani do odpowiedzialności karno-sądowej ,ani pozbawieni wolności bez zezwolenia Sejmu.

Trybunał, w którego skład wchodzili, jako przewodniczący wiceprezes Sądu Okręgowego dr. Sobota oraz pp. dr. Barbacki i Lesiak, jako wotanci, przychylił się po półgodzinnej naradzie do wniosku obrońcy i rozprawę postanowił **odroczyć aż do uzyskania przez Sąd zgodny Sejmu na „pociąganie do odpowiedzialności"** karno-sądowej i ewentualnego pozbawienia wolności posła.

Oskarżał zastępca prokuratora p. dr. Szewczyk. Ława przysięgłych składała się w przeważającej liczbie z miejscowej inteligencji.

———

OKRĘGOWY KOMITET ROBOTNICZY PPS. W BIAŁEJ

zwołuje **na niedzielę, dnia 22 marca br.** o godz. 10-tej przedpołudniem do sali Powiatowego Zw. Gospodarczego w Białej

Konferencję gospodarczą

przedstawicieli P. P. S. i Klasowych Związków Zawodowych i Spółdzielczych Bielska-Białej i okolicy. Konferencja zajmować się będzie sprawami kryzysu i bezrobocia w kraju. Referat o możliwościach usunięcia bezrobocia i kryzysu gospodarczego wygłosi

senator tow. Dr. D. GROSS.

Po dyskusji zostaną powzięte odpowiednie uchwały jako materjał do rozpatrzenia na Kongresie P. P. S. w Krakowie.

Wstęp na konferencję mają przedstawiciele organizacji P. P. S., Związków Zawodowych i Spółdzielni za okazaniem odpowiedniego upoważnienia. Członkowie P. P. S. mogą również brać udział w konferencji w charakterze gości za okazaniem legitymacji partyjnej.

Egzekutywa OKR. PPS. w Białej.

Korespondencje.

WISŁA. Dnia 1 marca odbyło się Walne zebranie członków P. P. S. w Wiśle. Po odczytaniu protokółu z ostatniego posiedzenia i sprawozdania kasowego uchwalono absolutorjum ustępującemu Zarządowi, poczem jeden z miejscowych towarzyszy wygłosił referat polityczny na temat obecnej sytuacji w państwie.

Do nowego Zarządu wybrano: Przewodniczący Konderla Andrzej, zastępca Byrtus Jerzy; sekretarz Fizek Paweł.

Uchwalono rezolucję, piętnującą hańbę Brzeską i wyrażającą hołd profesorom wszystkich Wszechnic w Polsce za ich bezstronne i słuszne stanowisko w tej sprawie. Pozatem domagano się w tejże rezolucji zasiłków dla sezonowych robotników bez żadnych ograniczeń.

BIAŁA. W dniu 3 marca r. b. odbyło się w Białej zebranie likwidacyjne Komitetu Powiatowego „Miesiąca Pomorza", na którem p. starosta Alberti przedstawił celowość podjętej w dobie obecnej i przeprowadzonej przez Związek Obrony Kresów Zachodnich akcji „Miesiąca Pomorza" na terenie całej Rzeczypospolitej.

Szczegółowe sprawozdanie z akcji „Miesiąca Pomorza" na terenie powiatu bialskiego przedstawił p. wicestarosta Jasiewicz. Całą akcję przeprowadziło bezpośrednio Starostwo przez burmistrzów, którym zostały wysłane listy składkowe, nalepki i t. p. Urządzono pozatem w całym powiecie cały szereg odczytów i referatów z wyświetlaniem przeźroczy o Pomorzu. Akcją zbiórki ulicznej zajął się gorliwie p. Deiml — dyr. Szkoły Handlowej.

Z całem uznaniem podkreślić należy ofiarność nietylko całego Komitetu ale i wszystkich w powiecie obywateli, którzy nie szczędzili krwawo zapracowanego grosza na obronę naszych granic zachodnich i dostępu do morza.

Przeprowadzona w powiecie akcja „Miesiąca Pomorza" przyniosła 2.224 zł. Za ten dar i poniesiony trud, złożył p. Adolf Kosiec — delegat Komitetu wojewódzkiego „Miesiąca Pomorza" w Krakowie, wszystkim obywatelom powiatu bialskiego wyrazy serdecznego podziękowania.

Na zebraniu likwidacyjnem Komitetu Powiatowego „Miesiąca Pomorza" w Białej w dniu 3 marca r. b. p. Starosta Alberti podkreślając doniosłość działalności Z. O. K. Z. wogóle, a urządzanie kolonij letnich dla dzieci polskich z zakordonu w szczególności, wskazał zebranym na konieczność powstania placówki Z. O. K. Z. w Białej, na co wszyscy jednomyślnie się zgodzili. Delegat Związku Obrony Kresów Zachodnich p. Adolf Kosiec nakreślił ideologię Z. O. K. Z. i program pracy Koła, oraz zaapelował do wszystkich zebranych o zjednywanie członków.

Na prezesa Koła wybrano jednomyślnie p. Chmielowca — dyrektora Gimnazjum. Na dalszych członków Zarządu: p. Deimla — dyrektora Szkoły Handlowej, p. insp. Zajączkowskiego, p. Kuśnierza, p. Szeligowskiego, p. Wymiatałka i prof. Łęską. Zarząd Koła upoważniono do kooptowania dalszych członków Zarządu.

W najbliższych dniach prezes Koła zwoła Zebranie Zarządu, celem ukonstytuowania się.

Wiadomości z ostatnich tygodni.

Bankructwo Banku.

Polski Bank Przemysłowy w Warszawie zgłosił do sądu podanie o nadzór sądowy, zawieszając wypłaty. Likwidacja Banku spowodowana została krachem francuskiej grupy finansowej.

Przyłączenie kolei Cieszyńskich do G. Śląska.

Z dniem 1 kwietnia br. koleje węzła Cieszyńskiego, należące dotąd do Dyrekcji Kolei w Krakowie, będą przyłączone do katowickiej Dyrekcji Kolejowej.

Fundusz prasowy.

Wezwany przez Jurzaka Franciszka składa na fundusz prasowy zł. 3.— i wzywa Mędrzaka Józefa, Franciszka Jurzaka, Antoniego Jurzaka z Komorowic śl. i Wójcika Leona z Komorowic p. Biała do złożenia odpowiedniej kwoty.

Janusz Józef.

Kasa pośmiertna w Bielsku.

Zarząd Kasy Pośmiertnej w Bielsku zawiadamia członków, że zmarło trzech członków, a mianowicie:

1. **Piesch Dorota,** zamieszkała w Starem Bielsku Nr. 91, zmarła dnia 8 marca 1931 r. w 56 roku życia.

2. **Słowik Franciszek,** zamieszkały w Kamienicy Nr. 322, zmarł dnia 7 marca 1931 r. w 52 roku życia.

3. **Waloszke Zuzanna,** zamieszkała w Starem Bielsku Nr. 122, zmarła w dniu 10 marca 1931 r. w 64 roku życia.

Cześć ich pamięci!

Uprasza się wszystkich członków o regularne opłacanie składek. Do zapłacenia jest 72-gi znaczek. Zarząd.

———

Różne.

Jak zachować siły fizyczne i duchowe?

———

Komunikat.

Mazańcowice.

Rob. Stow. Kult.-Oświat. „Siła" w Mazańcowicach zwołuje na dzień 29 marca 1931 **Walne** Zgromadzenie z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) odczytanie protokółu. 3. Sprawozdanie Zarządu: a) przewodniczącego, b) sekretarza, c) skarbnika, d) Komisji kontrolującej. 4) Wybór nowego Zarządu. 5) Referat tow. Piątkowskiego. 6) Wolne wnioski i zakończenie. Zarząd.

Ogłoszenia.

Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie § 10 art. 5 statutu Związku Inwalidów Woj. Rzplitej Polskiej zwołujemy niniejszem

Doroczne Walne Zgromadzenie

członków Pow. Koła Związku Inwalidów Woj. Rzeczypospolitej Polskiej w Białej na niedzielę, dnia 29 marca b. r.

do sali hotelu „Czarnego Orła" w Białej,

o godz. 9-tej przedpołudniem

z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego Zgromadzenia.
3. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
4. Sprawozdanie Zarządu: a) przewodniczącego, b) sekretarza, c) skarbnika.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum.
6. Dyskusja.
7. Wybór Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego i Delegatów na Zjazdy.
8. Założenie przy Kole Kasy Pośmiertnej.
9. Wnioski i interpelacje.

W razie braku kompletu odbędzie się Zgromadzenie Walne o godz. 10-tej bez względu na ilość obecnych.

Wstęp na Walne Zgromadzenie mają tylko członkowie **za okazaniem legitymacji,** którzy nie zalegają z wkładkami ponad 3 miesiące.

Na Walne Zgromadzenie zaproszeni zostali: Władze miejscowe, Zarząd Wojewódzki i Wydział Wykonawczy Związku Inwalidów Wojennych.

Przewodniczący:
(—) A. Pająk.

Skarbnik: **(—) J. Kuś.** Zastępca przewodn.: **(—) J. Dybał.** Sekretarz: **(—) A. Pysz.**

Spółdzielnia Budowlana „Rozbudowa"
Chybie-Mnich
ogłasza

Walne Zebranie

które się odbędzie dnia **29 marca 1931** w sali p. Kopla w Chybiu l. 94 o godz. 2 popołudniu, na które wszystkich członków zaprasza.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zebrania.
2) Sprawozdanie rachunków za r. 1929 i 1930.
3) Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
4) Wybór nowego Zarządu.
5) Wolne wnioski i życzenia.

W razie niestawienia się przepisanej statutem ilości członków odbędzie się zgromadzenie pół godziny później, w ten sam dzień i z tym samym porządkiem dziennym, bez różnicy na to, że ilość członków nie odpowiada, i wszystkie uchwały powzięte zostaną prawomocne.

Za Zarząd:

Szweda Karol, sekretarz. **Ryszka Jan** prezes.

Teatr Robotniczego Stow. Kultur.-Oświatowego „Siła" w Mazańcowicach
odegra w **niedzielę, dnia 22 marca br.** w sali p. Józefa Rozmusa w Mazańcowicach dwie sztuki p. t.

„Zrękowiny u Druzgały"
i
„Pan Grajcarek idzie w kumy".

Ponadto wygłoszone zostaną monologi i kuplety.

Początek o godz. 18.30.

O liczne przybycie wszystkich obywateli gminy uprasza Zarząd.

SKRADZIONĄ kartę zwolnienia z wojska wystawioną na nazwisko Harężlak Jan, ur. 1900, zamieszkały w Tresnej, pow. Żywiec, unieważnia się.

Sąd Okręg. w Wadowicach Firm. 127/30
Wydział I Spółdz. I. 57.
Dnia 5 maja 1930.

Zmiany dotyczące Spółdzielni już wpisanej.

Do rejestru handlowego Oddział Spółdzielni Tom I strona 57, przy firmie Powiatowy Związek Gospodarczy, Robotnicza Spółdzielnia Spożywcza i Oszczędnościowa. Zarejestrowana z odpowiedzialnością udziałami w Białej, wpisano dnia 5 maja 1930 następujące zmiany: Zmieniono statut w § 17 ustępie drugim, który odtąd brzmieć będzie: Jeden udział wynosi 30 złotych (dawniej pięć złotych).

ZGUBIONO książkę wojskową, wystawioną na nazwisko Franciszek Rumpel, ur. w 1897 r., zamieszkały w Czechowicach Nr. 652, którą unieważnia się.

Bilans i rachunek strat i nadwyżek
INWALIDZKIEJ SPÓŁDZIELNI w BIAŁEJ
za rok 1930.

BILANS
z dniem 31 grudnia 1930 r.

Stan czynny.		Stan bierny.	
Fundusze płynne		**Fundusze własne**	
Kasa	1.056·31	Udziały	2.462·84
Towary w hurtowni	21.206·85	Fundusz zapasowy	15.000·66
Towary w sklepie	6.379·54	**Fundusze obce**	
Fundusze martwe		Dyrekcja Monopoli	20.000·—
Nieruchomości	1.745·89	Amortyzacja ruchomości	121·15
Ruchomości	2.182·98	Inne rachunki	846·35
Papiery wartościowe i udziały	436·59	Czysta nadwyżka	10.616·87
Dłużnicy	7.476·14		
Lokata Pow. Związku Gosp.	8.563·57		
Razem zł.	49.047·87	Razem zł.	49.047·87

Rachunek strat i zysków
z dniem 31 grudnia 1930 r.

Wydatki.		Dochody.	
Koszta administracji	38.066·64	Nadwyżka brutto	45.817·34
Amortyzacja nieruchomości	45·89	Zwroty za opakowanie i inne	2.987·32
Amortyzacja ruchomości	75·26		
Czysta nadwyżka	10.616 87		
zł.	48.804·66	zł.	48.804·66

Zarząd:
(—) **Dybał Jan** (—) **Antoni Pająk**

Rada Nadzorcza:
(—) **Kuś Józef.**

Komisja Rewizyjna:
(—) **Bukowski Walenty**
(—) **Pysz Franciszek.**

Biała, dnia 31 grudnia 1930 r.

Redaktor odpowiedzialny Rudolf Dąbrowski w Białej. — Drukiem Gustawa Jenknera w Bielsku.